

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Nagyobb terjedelmű... Hirdetési díj... Kéziratok vissza nem adandók.

Az „és” — s a „trikolor” joga.

Debreczen, okt. 20.

Nagy dolgoknak kelle történnie — Bécsben. Tisza, Wekerle, Szilágyi, Szapáry, Fejérváry a király elnöklése alatt két napig tanácskoztak Taaffé, Welsersheim, Bauer és Schönborn urakkal.

Hir szerint a felett tanácskoztak, hogy a sárga-fekete zászló szebb-e, vagy a trikolor. Királyi és a közös hadsereg, vagy csak Császári. »Cs. és kir.« a helyesebb közjogi kitétel, vagy a »Cs. és kir.« Arról volt tehát szó, hogy a kedélyek megnyugtatója és a tényleg fennálló szükséglet, no meg közjogi tekintetektől erkölcsozottságuk és változtatások a hadsereg jelvényeiben és címében.

A hír azt beszéli: Tisza Kálmánnak és minisztertanácsának — sikerült kikölni az osztrákoktól az »és« szócskát. Vagyis ezental a közös hadsereg hivatalos elnevezése »cs. és kir.« lézen.

A másik hír azt tartja: A katonai döntő körök nem egyeztek bele, hogy a magyar honvédségnél a jelző zászló nem a sárga-fekete, hanem a trikolor legyen.

Van egy harmadik értesülés is. Ez meg azt tartja, hogy a magyar minisztereknek sikerült a trikolor is vissza helyezni eredeti jogaiba és ezental a honvédpáncsokok szállásán nem fog több sárga-fekete zászló lengeni.

Bármelyik értesülést fogadjuk is el hitelesnek, vagy ha mind a háromnak hitelt adunk is — akkor sem látjuk be, hogy a magyar kormány valami olyan engedményre bírta reá az osztrákok, vagy a katonai köröket, a mely engedménnyel, mint valami különös vívmánnyal okuk volna büszkélkedni.

Mert az, hogy 1867 óta a magyar nemzet kormányai eltértek egy olyan állapotot, a mely nyílt közjogi sérelmet tartalmazott, az még nem állapítja meg a most kieszközölt engedménynek »vívmány« természetét.

Az, hogy 1867 óta a magyar kormányok rendszeresen elzárkóztak a nemzetnek jogos követeléseitől — az még nem ok arra, hogy most, az újabb alkotmányos élet 22-ik évében azzal hivatkozzanak, hogy végre sikerült az osztrák kormányt és a katonai köröket megpuhítaniok s most már a nemzet közjogi követelményei a hadsereg kérdésében teljesen ki vannak elégítve.

Huszonkét éves mulasztásnak helyre-pótlása még nem vehető érény számba, kivált ha meggondoljuk, hogy az, a ki ezt az engedményt kieszközölte (Tisza Kálmán) maga is 14 éven át részese volt annak a büns mulasztásnak, melyet csak most jutott észébe megkorrigálni.

Ne hozakodjanak tehát elő vívmányokkal, ne büszkélkedjenek vártalan engedményekkel, hanem most, mikor e tekintetben áthidalták az úrt egy közjogellenes állapot és a nemzet jogos követeléseit kö-zött — szálljanak magukba és elméikéjé-nek a felett: mért nem lehetett ezt az úrt áthidálni 1875-ben, vagy 1867-ben, mert akkor sem került volna nagyobb fáradtságba. Mert a mi közjogi szükségletet képez ma — az volt már 1867-ben is; a különbség csak az, hogy ma a nemzet közérzüllete és követelése tekintetében hatalmasabban szólalt fel az osztrák és a katonai önkénykedés ellen, s a nemzeti jogok védelmében, mint eddig bármikor.

Tisza tehát csak a hatalmi állását egyre jobban fenyegető nemzeti felháborodással szemben igyekezett saját hatalmi állásának védelmet nyújtani — mikor elvégre ő maga is erősebb követelőkép lépett fel a katonai körökkel szemben.

Ha tehát most az engedmény csakugyan megszerzetett — azért a nemzet csak magának kívánhat szerencsét, mert csak a nemzeti közérzet és ellenállás hatalmas felébédése idézte elő azt, hogy Tisza is felnyiljanak a szeméi s ő is meglássa, minő sérelmeket hordoz a nemzet 22 esztendő óta, s hogy ő maga e nyom.snak engedve végre a sarkára álljon — Bécsben is, hol eddig csak hajlongva tudott kikölni némi engedékenységét.

E

— Belföldi hírek. Pozsonyban Eszterházy István gróf vezetése mellett küldöttség járt gróf Zichy József főispánál, főjajánva neki a képzőművészeti egyesület elnöki tiszt-ségét, melyet a főispán el is fogadott. — A horvát tartománygyűlése a starcevecista Barcsics Dalmácziának Horvát-oroszághoz való visszacsatolását indítványozta. A Bauj-Tornamegyében az e napokban tartott választói értekezlet egyhangulag Kóos Józsefet, a tornamegyei volt alispánt jelölte ki az alispáni székre, de Kóos még vonakodik a jelöltség elfogadásától. — Z á g r á b b a n a nemzeti párt értekezlete nem fogadta el az igazoló-bizottság javaslatát, hogy a starcevecista Urpan képviselő mandátumát semmisítsek meg s az ellen-jelöltet jelentsék ki képviselőnek; a kör azt határozta, hogy a választás megsemmisítendő, de aztán új választás legyen. — Temes-megye a lispánja felfüggesztette állásától Lázár Szilárd rekási járási főszolgabíró, ki ellen súlyos visszaélések miatt tetek panaszt. — A képviselelő házpenzügyi bizottsága megkezdte a jövő évi költségvetés tárgyalását, az ugyanevezett kisebb tárczákkal. — A regale-birtok, melyet az államkincstár megvált, összesen 213 millió frtnyi értéket képvisel s ebből 88 millió jut a községeknek és városoknak, 74 millió magánosoknak, 31 millió a hitbizományoknak, 14 millió az állami jószágoknak és 13 millió a püspököknek és káptalanoknak. — A monori zászlóügyben a csendőrpáncsoknokság jelentést tett a szolgabírói hivatalnak, hogy a legszigorubb nyomozás dacára sem sikerült a tetteseket kipunatolni.

A »Nemzet« arról értesül, hogy a közös hadsereg czímzésére vonatkozó megállapodás, egy Kálnoky Gusztáv grófnak intézendő leg-felsőbb kéziratban és egy legfelsőbb katonai napiparancsban, legközelebből fog kifejezést nyerni. — A orosz függetlenségi és 48-as párt szombati értekezletén a közutakról szóló törvényjavaslat tárgyalásával foglalkozott. A párt e törvényjavaslatot cenzuralisztikus s a megyei önkormányzatot sértő irányzata miatt általánosságban sem fogadta el s álláspontjának kifejtésével Papp Eleket bizta meg. — A kormány párt szombati értekezletén a Bécsben járt miniszterek megjelentek ugyan, de a monori zászló és a közjogi »és« kérdésében még nem nyilatkoztak.

— A közös minisztertanácskozásokról az »és« szócskára vonatkozó eredményéről a »N. Fr. Presse« a következőket írja: »A közös minisztertanács eredménye az, hogy a cs. kir. hadsereg hivatalos czíme a magyar miniszterium előterjesztése szerint cs. és kir. hadsereggé lesz változtatva és hogy a magyar miniszterek tarcaik változatlan birtokában térnek haza, anélkül, hogy a kabinet-válság, melytől Budapestet tartottak, bekövetkezett volna. A magyar miniszterek ugyanis, mint határozottan állítják, kívánalmaitkizárólag a czimkérdésre szorították s a hadsereg jelvényeinek változtatásáról a tanácskozmányokban egyáltalán nem volt szó. A minisztertanácskozmány határozata azonban egyelőre csak elvi s csak mint ilyen nyerte egyelőre ő Felsége jóváhagyását. Az elhatározott változtatás pontos formulázása, valamint a tudomásra hozatal módja még csak meg fog állapítani s a miniszterek erre vonatkozó javaslatát ismét ő Felsége jóváhagyására kerülnek. Azonban hírlik, hogy az elhatározott czimváltozás közzététele igen hamar fog bekövetkezni. A közös minisztertanács határozata az abban részt vett osztrák miniszterek határozott ellentmondása dacára jött létre. Mily okból nyilatkoztak az osztrák miniszterek a Magyarország által kívánt »és« szócska ellen, nem tudjuk megállapítani. A mi miniszteriumunk mások az ily államjogi szubtilitásokat nem szokta valami nagyon komolyan venni. Aztán így folytatja: Azt különben a jövő fogja megmutatni, vajjon ezáltal Magyarországon megoldást nyert-e az ugynevezett hadsereg-kérdés. A mi különösen a magyar ellenzékét illeti, mely előszeretettel foglalkozik e kérdéssel,

már a monori-ügy interpellációjára közelebb adandó válasz meg fogja mutatni, vajjon az ellenzék az álláspontjának tett engedménnyel halálra (?) kötelezettek érz-e magát.

Hogy mennyi »halat« érdemel Tisza Kálmán az ellenzék részéről, az legjobban kitünik a »N. W. Tagblatt« vezércikkéből, melynek egy passzusát itt közöljük:

»A magyar delegáció egy régibb bizottsági ülésén még Bylandt gróf egy ízben tréfásan jegyezte meg, hogy neki a közös hadsereg czímbe felveendő ártatlan »és« szócska ellen a legcékelőbb kifogása nincs, hogyha neki e reform keresztülvitelére a nagy költségeket megszavazzák. A miniszter a költségek alatt az új katonai nyomtatványok és bélyegzők beszerzését érte. A jelenlegi és az egykori hadügyminiszter tehát e kérdésre nézve ugyanazon a véleményen voltak. Mindezek után valószínű, hogy a legutóbbi közös minisztertanácsban a szócska felett nem fejlődtek ki heves viták. Magyarországon különben utálnak arra, hogy még az abszolutizmus idejében is a hadsereg a császári és királyi czímet viselte. Mindezzel összefüggésben e rövid szó hosszú történetével a határozat jelentőségét jóval alá szállítja. Ha oly harczról volna szó, melyben Tisza lett győztes, ugy bizonyára nem fényes babér az, a melyekkel hazatér. De nem volt harcz és ennélfogva nincs győzelem.

— Külföldi hírek. A diplomáciai világban az a ritka eset történt meg, hogy az olasz kormány visszautasította Wohan effendit, kit a török kormány római nagykövetté akart kinevezni. — Lilleből jelentik, hogy északi Franciaországban általános bányász strike tört ki. — Bossuet Ferencz, a belga festőművésznek Nestora, 89 éves korában elhunyt. — A czári pár Danzigból csütörtökön vasuton elutazott, Königsbergbe át haza; Berlinben pedig Vilmos császár kérésre utazott a városba, megdicsérve a lakosokat, hogy a czár látogatása alatt »példás rend«-et tartott az utcákon. — London jól értesült köreiből azt erősítetik, hogy a czár berlini látogatásának semmiféle politikai következménye sem lesz, minden a régi ben marad. Milica montenegrói hercegnő, ki pár hét óta Leuchtenberg György herceg neje, állítólag a montenegrói inszések javára ajándékozta azt az egy millió rubelt, melyet a czártól nászajándékkul kapott. Berlinben éppen olyan tervek foglalkoznak, mint Párisban: hogy a városból hajózható vízi utat létesítsenek a tengerrel; Batsch altengernagy készített tervet s ezt gróf Moltke is figyelemre méltónak nyilvánította. — A cholera az Eufrat és Tigris mentén negyedév alatt hét ezer embert ragadott el; Bagdadban és a Tigris alsó mentén azonban most már csökk enedben van. Vilmos német császár szombaton d. e. Monzába érkezett, hol az olasz királyi család összes tagjai megjelentek s a legszívesebben fogadták a feleséges vendéget, ki neje társaságában érkezett meg. — Boulangert tábornok — hir szerint — legközelebb Brüsszelbe költözik, mert azt hiszi, hogy Jersey levegője ártalmára van egészségének. Az osztrák birodalmi tanács olasz képviselői külön pártklubot készítenek alapítani. — Elhunyt királyi. L. Lajos Fülöp, Portugália királya, 51 éves korában elhunyt. Utódja a braganzai herceglélesz, ki I. Károly nevet vesz fel.

— A Möricz-család tragoediája. Debreczen, okt. 21. (r. e.) Két koporsó van a Möriczek udvarán. Az egyik érczkoporsóban: a melyik szeleesebb és nagyobb, fekszik az anya, a másik koporsóban pedig a leánya. Felirat a bus födeleken nincsen. Az egyik koporsó fehéres és fekete szalagjain pedig a következő szók olvashatók: »Az előítélet áldozatainak« — »Dr. Kardos Samu.«

A koporsók előtt áll egy sárga foltoz, fehér vizslakutya. Az egész szertartás alatt le nem veszi a szemét a kettős ravatalról. Mintha titkos erő bűvölte volna oda s ezalatt testének minden porciájára remeg s nagy okos szeméből rémület sugárzik elő.

Nem is a házhoz tartozó állat. — De mintha érezné, hogy a nála hatalmasabb lény, a teremtés ura, az ember most porba van sújtva s megaláztatásában szívesen elcserélt volna természeti ragját az oklatan álatéval. A szerencsétlen emberek felett len-gő titokzatos átok rémület látszik átérzeni ez az eb.

És ez emberek? Nos, azoknak sok ré-szük volt amaz elkeseredésben, a melynek ta-nujele e kettős ravatal. Utszéli pletyka, hir-hordás, reclame-közlemények, szenzáció-haj-hászat, ez mind hozzájárult azokhoz a rettenetes elhatározásokhoz, melyek a fiuból apagyilkost, a leányból anyagyilkost, apából és anyából legyilkolt áldozatokat teremtsen. A húzó-vonó jogszolgáltatás, a szerzetlen roko-nok, s a szenzációs híreket közlő szerkesztők, az ezeken mohón kapó olvasó közönség az elegans világtól le az utolsó piaci kofáig, egyaránt részesek abban, hogy az »előítélet-nek« ismét két áldozata van.

Szép verőfényes őszi nap, kedvez az óri-ási számmal megjelent publikumnak. Már d. u. 2 órákor a péterfia-utca hullámzott a to-longó néptömegtől, melynek árját dominálja a sok fekete öltözöt. Hívea rajzoljuk e helyze-tet. Nem résztvevő közönség volt az; valami, a mi hasonló ez olvasó-közönséghez: látni, hallani akaró közönség, reportere, tudósítója ömagának. Résztvevő nem láttunk sehol, a mi nem is csoda, mert a nagy közönség még tegnap nem ösmerhette a rémtett rugót s csak sejtette, hogy kinek mily szerepe volt a véres tragoediában.

Három órákor a gyászoló ház udvara már zsúfolva. — A rendőrség híjába igyeke-zett a tolongásnak gátat vetni. A rokonságból ott volt V á s á r i István ur, a Möriczné növé-renek férje a családjával s ott volt a Möricz András első nejétől származó fiu, András, a ki a szertartás alatt keservesen zokogott. A család többi rokoni is megjelentek. Az agg nagyanyát visszatartották attól, hogy a teme-tés passió-utját ő is végigszenvedje. Az értel-miségből is többen voltak jelen s a lelkes megérkezései a rémesethez fűződő erkölcsi s társadalmi szempontokat fejtegették. Egy vi-lágvárosban (Párisban, Londonban) éppen ilyen szenzációit keltett volna ezem, a bűnök kró-nikájában szakemberek szerint pártalan ese-mény. — Bámultak a tett színhelyét képező szoba elfüggönyözött, felül nyitott ablakát.

Balogh Ferencz theol. tanár ur említette, hogy a midőn az apagyilkosság végbement, ő éppen Londonban tartózkodott s tapasztalta, hogy ott az esemény hatása óriási volt s előkelő presbyterianusok, kivált a felett csodálkoztak, hogy éppen a puritán kálvinista Debreczen városa e rémes bűnök színhelye! Imé: az áramlat most meg foko-zódik.

Egyszerű cselédeány mondá társának mellettünk, hogy imé: Kitétek két koporsót az udvarra, De nincs, a ki vegtől-veig sirassa... Három órákor érkezett meg a főiskolai énekkar s a gyászszertartást végző Dicső-fy József lelkes, hittanszaki tanár. Fel-hangzott a szivtépő s e mellett oly magasztos zsolttár, a »Te benned biztunkle-jétől fogva...« Azután nt. Dicsőfy Jó-zsef ur költői lendületű s igen megható tar-talmu imája következett; a rendkívülségben oly gazdag gyászeset vonatkozásait ölelte fel, benne s a szivhez szóló előadás lebilincselte a hallgatóságot.

Megindult a menet, mely a merre ment fekete lobogóként hozta magával a maga nyomasztó, elzsiszbaszó hangulatát, melyet a bus Rákóczy-harang még inkább nevel tom-pán bűgő zokogásával. A nép tolong, tolong a temető felé s mire elértünk a két koporsó számára megasótt sírgödörhöz, már csak erő-feszítéssel lehetett utat törni. — A tömeg kérlelhetetlen logiták képvisel; a vétkes el-üldözi a sírig és aztán beletekint a nyitott sírgödörbe, mintha meg akarna arról győző-dnie, hogy megkövacsoltott-e e logikai egy-másután utolsó láncszeme is.

Ott fekszik anya és leánya az elhunyt gyermek, illetőleg nővér sírja mellett. Ennek a sírkövére aggatták fel a koszorukat. Még hal-va sem kívántak a gyűlölt apa oldalán pi-henni s kivánságukat már megelőzte a család ügyvéde s rokonsága, mielőtt arról az Erzsike hátrahagyott leveléből értesülhetek volna. — Möricz András sírja a temetőnek távol eső, más helyen van.

A sirt csakhamar behantolták s ezután még V á s á r i István mondott néhány bucsu szót a temetés véget ért.

A tragédia most már előttünk van egész rémes nagyságában.

Egy az élet prózájában lélegző apának rajongó lelkületű fia és leánya született.

Nagy szívek, a melyek föl nem ismeretvéen, tévutra jutottak s a körülmények folytán elkeseredvén, nagy bűnbán nyilvánult reakciójuk.

Anyagi érdek-összetűközések, össze nem illő lelkek együtt léte, a mely életre guanyként illik a „család” elnevezése s az előítéletek nyomozása fokozták idáig a tragédiát, melynek első mozzanata volt az első vagyoni visszasság, első katasztrófája az apagyilkosság s a mely óriási meredélyig fokozódott a pén-teki büntény által.

Móricz Erzsébet levele világossá teszi, hogy bünténnyel állunk szemben. — A leány gyilkolta meg anyját, és azután önmagát. — Épp úgy, a mint a fiu apját ölte meg.

Sőt az indok is ugyanegy. A szerencsétlen fiu az anyának, a nővérek óhaját megmen-teni az apa által vesélyeztetett vagyont s azt hitte, hogy heroikus önfeláldozást követ el, a midőn az apát meggyilkolja.

A fiu rémes tette miatt immár ott áll az akasztófa alatt s most már a rajongó, a sok csapás és szenvedés, az emberek kegyetlen-lensége s száz és száz kétségbejött eset által az örület szélére hajtott leány hitte azt, hogy életével tartozik szerencsétlen fivérének. Egy-uttal — ugymondlevelében — „m e g m e n t i a” az anyát, a mikor magával együtt megöli. Gyilkosságot és öngyilkosságot követ el, ez-által, egy minden emberi képzelmet felülha-ladó katasztrófa előidézésével, csaknem kény-szeríteni óhajtván fivérének bírót, hogy most már irgalmat gyakoroljanak!

Valóban, az már emberirtás lenne, ha még egy halállal kellene a Móricz-család átkát tetőzni. Ez már az ember tulkapása lenne, ki ott, a hol Isten keze működött, még maga is büntetni, boszulni merészkednék.

A Móricz család tragédiája így is rettenetes. Az a gyermek, ki ma mint kíváncsi néző bámult a Debreczen városán végig gör-dülő két gyász kocsit után, évtizedek múlva rémes regét mondhat el a gyermekeinek, unokáinak!

A boncolás.

Özv. Móricz Andrásné és Móricz Erzsébetet szombaton d. u. boncolták fel a köz-kórházban. A boncolásnál jelen voltak: Dr. S á r v á r y Gyula t. főorvos és Dr. S z e ő k e István kerületi orvos. A törvényszék részéről Dr. D i c s ő f f y Sándor jegyző. A rendőrség részéről: H a j d u Gyula I. ker. rendőrkapitány és N i k h á z y Gusztáv polgári biztos, mint jegyzőkönyv-vezető.

A boncolás kiderítette, hogy özv. Móricz Andrásné fejébe 2 golyó lövettet, egyik a halántékon hatolt be, a másik pedig a fej-tetőn. Móricz Erzsébetet egy golyó ölte meg. A golyók egészen el vannak lapulva s az I.

A „DEBRECZEN” TÁRSZÁJA

Visszaemlékezés külföldi utazásomra.

— A „Debreczen”-nek írta: Szűcs István, a m. tud. ak. lev. tagja. — (Folytatás.)

Fájdalom, az átalakulás nagy processusában Franciaországban sok ezer ártatlan veszett el, még többen számtuzete hazájukból idegen földön tengődtek a hontalanság keserű kenyerén; megmásíthatatlan törvénye az a világ folyásának, hogy valamint a természet országában a legkörbén ösze gyülemlt guanyagok langlobbanása után várhatunk tiszta időt, úgy az erkölcsi világrendben is ember és va-gyon áldozat árán szerezetik meg a szellemi állapotok szebb jövője.

A vallási reformáció alkalmából kitört Múnzer Tamás-fele pórhabort is csak vérebe folyt lehetett megszüntetni.

Az a titkosan működő erő, mely vihar átvonulása után tiszta fényt hoz elő — okol-ható-e — a miatt, hogy működése közben villám, menydörgés háborgat és pusztítja a földnek tájékát. Hitem szerint az van a végre-mehetlen bölcsesség könyvében megírva, hogy a nemzedékek szebb jövője, a jelenkor küz-delemei árán szereztessek meg.

Es miután az összes emberiség boldogít-ására, például a gyalázatos rabszolgá tartás megszüntetésére törekvők gyanánt csakis azok tartandók, — kik a józan értelemben vett egyenlőség, testvériség és sa-bad-ság buzgó apostolaiaként szerepelnek; látni való, hogy ily tekintetben Franciaország

ker. rendőrkapitányságnál vannak letéve. — A boncolást esti 6 órakor végezték.

Az orvosi vélemény.

A boncz-jegyző-könyv alapján felvett orvosi vélemény a következő:

1. A z a n y á n á l.

A halál legközelebbi oka lövés sebés által feltételezett agyoncsolás volt. — Ezen lövés sebés közlül a 3-ik pont alatt le-írott közvetlenül az illető testrésze alkal-mazott revolverrel, a 4-dik pont alatt leirt lövés sebés pedig nem nagy távolságból, valószínűleg idegen kéz által ejtettek, és pe-dig valószínűleg oly módon, hogy az első lövés sebés a 4-ik pont alatt leirt (jobb ful feletti) volt és csak azután ejtetett a 3-dik pont alatt leirt (jobb szemöldök külső szeg-letén) lövés sebés. A koponya-boltozaton két löcsatorna van, az agyhártyák átlukasztvák, az agy roncsolt és az idomtalanán vált löve-gék közlül a 3-dik pont alatt leirt lövés sebésnek megfelelő löveg a csont löcsatornájában beszorulva, a 4-dik pont alatt leirt lövés sebésnek lövege pedig a bal nagy agyfélteke alfalcsont dudori részletében találtott meg.

A 4-dik pont alatt leirt lövés sebés folytán létrejött agyoncsolás feltétlenül és leg-többnyire azonnal halálhozó, míg a 3-dik pont alatt leirt lövés sebés csak esetleges következményei miatt, több idő múlva, te-hát feltétlenül lett volna halál hozó.

Habár a 3-ik pont alatt leirt lövés sebés helye, annak nagyfokú pörköltége és ki-terjedt kormos színezete, valamint a jobb kéz göröcsös összehúzódása is a mellét szólnak, hogy vizsgált nő öngyilkos lehetett, így azon-ban nem fejtető meg a 4-ik pont alatt leirt, azonnal halálhozó lövés sebés keletkezése, mely helyen míg egyfelől oly irányú lövés sebés önkézüleg nem jöhetett volna létre, másfelől pedig, ha önkézüleg ejtetett volna, akkor a lövés sebés körül, a revolver közel-ségénél fogva okvetlenül égetési tünetek ma-radtak volna vissza. Ezen körülmények ama-veleményadásra jogosítanak fel bennünket, hogy mindkét lövés sebés idegen kéz által ejtettetett és pedig az első lövés sebés (4-ik pontalatti) valamivel távolabbról, míg a 2-ik lö-vési sebés (3. pont alatti) közvetlenül az illető testrésze alkalmazott revolver-lövés által hoz-zottott létre.

2. Móricz Erzsébetnél.

A halál legközelebbi oka lövés sebés által feltételezett agyoncsolás volt. E sebés öngyilkossági szándékból, közvetlenül az illető testrésze (a jobb felső szemöldök magassá-gához, attól 1 centiméternyire kifelé) alkalmazott revolver által hozottott létre. A golyó a jobb nagy agy féltekének tarkó részén álla-podott meg. Hogy ezen lövés sebés öngyl-kossági szándékból, önkézüleg ejtetett, a mel-lét szól azon körülmény, hogy a lövés sebés oly helyen volt, melyet az öngyilkosok leg-többnyire választani szoktak, másfelől pe-dig azon körülmény, hogy a sebés helyén égetési jelek voltak s a jobb kéz, melyben a revolver találtott, göröcsösen összehúzódva volt. Az arcz duzzadtsága, a nyelvnek a fogak közötti beekülése, és a gégeben levő habzó nyák arra mutatnak, hogy a halál fuladásos roham közt következett be — (Ez összefüghet a Móricz Erzsébet epileptikus betegségével.)

Móricz Erzsébet levele.

A revolver, mely e szörnyű tragédiánál szerepelt, 9 milliméter átmérővel bír, s fekete fogantyúja van. Három töltény hiányzik belőle. E revolvért is az I-ső ker. rendőrkapitány-ság őrzi.

Már az orvosi vélemény is rámutat arra, hogy özv. Móricz Andrásné nem volt öngyilkos, hanem a leánya

lőtte meg. E feltevést teljesen megerősíti Móricz Erzsébetnek egy levele, melyet szombaton d. u. talált a leány chifonjában K o - v á c s Mihály rendőrbiztos. A levél rózsaszín papírra van írva, a vonások szépek, s biztos kézre vallanak. E levélből kitűnik, hogy az anya leánya borzasztó szándékról semmit se sejtett. A levélből küloben kitűnik az is, hogy Móricz Erzsébet gyöngéd testvéri szer-eettel csüngött testvér-bátyjára, Móricz József-fen, s háldával viseltetett öreg dajkjára iránt. A gyilkos és öngyilkos leányban tehát szép jel-lemonások ezek!

A levél, mely Dr. Kardos Samu ügyvéd-hoz van czimezve, következőleg hangzik:

Okt. 17.

„Tekintetes ügyvéd ur! Bocsánatot kérek, de ennek meg kellett történni, mert iszonyu sokat szenvedtem, nincs más ut, csak a halál, a mely megment a sok földi szenvedéstől, mit az isten különös csapás-ként ránk mért. Egyre kérem ügyvéd ur én nem voltam képes Józsinak megírni azt a borzasztó tettet, a mit megtettem, de ne is tudassa vele, mert őtet ez a hír sirba viszi. En megmentem szerencsétlen anyámat is, mert vele halok meg, ha márnincs igaz-ság Magyarországon, mert itt pénzért szolgáltak az igaz-ságot ki, — mivel nekünk pénzünk nem volt, az igazság is meglett tőlünk tagadva. Er-ről szerencsétlen anyám nem tud semmit, de én őtet előbb, azután magamat lövöm meg. Kérem ügyvéd ur, azt a nyomorult Móriczot*) ne engedje ide jönni. Adjának el mindent és ha marad valami, tegyék el azt a szerencsétlen Józsinak. Oh Istenem, de szerencsétlenek vagyunk mi; minket nővérem mellé tegyenek, nem tudom megköszönni ügyvéd ur számtalan sok jószágát mit velünk tett. Isten áldja meg ügyvéd urat és kedves családját, Józsinat kérem ne hagyja el soha, ne haragudjon rám ügy-véd ur, mert én egy szerencsétlen vagyok, Jobb nekünk a halál, mert mi ártatlanul ha-lunk meg. Az én chifonomban van háromszáz forint, Makainának*) tessék adni ötvenegy sze-recsétlen forintot, mert őt volt az én daj-kám. Ott van egy kerek skatulyában, karé-kem is van hat, megtalálják mind. Isten áldja meg ügyvéd ur!”

(Aláírás: n i n c s.)

Czim: „Tekintetes Dr. Kardos Samu ügyvéd urnak, főtér.”

A fénykép.

Móricz Erzsébet sikerült fényképe lát-ható a főtérde kirakataban. A szerencsétlen leány uri szabású fehér ruhában van levéve, arca elég csinos, inkább szelid tekintetű. Egy fénykép ára 80 kr. Papp Albert fényképész készítette el mesterien.

A lepecsételt lak.

Ma d. e. az I-ső ker. rendőrkapitány-ság özv. Móricz-Andrásné lakásán talált érték tárgyakat és pénzt megörözés végett ösz-szeszedte s a lakást hivatalosan lepecsétel-tette.

Az ítélet.

A debreczeni apagyilkos, Móricz József bűnügyében — mint a „Hircsarnok” a legil-letékebb forrásból értesül — a honvédker-ületi főtörvényszék még nem hozott ítéletet. A főtörvényszék a bűnügyet csak a jövő hó ele-jén veszi tárgyalás alá s hozza meg benne az ítéletet.

A budapesti első kerületi honvé-dparancsnokságnak már szombaton reggel je-lentette a történeteket dr. Kardos Samu tá-rti.

*) Ezalatt mostoha-bátyját, ifj. Móricz Andrást érti. *) Régi cseléd Móriczknél.

virata. Az apagyilkos Móricz Józsefnek, a ki a fegyvergyári laktanya börtönében vár sor-sára, sejtelve sincs a szörnyű tragédiáról. — Nyugodtan teszi meg szokott sétáját a fogház kis udvarán s a börtönfelügyelőség, a szigorú rendelethez képest, aggódva ügyel, nehogy a a hír valahogy a szerencsétlen feléhez jusson.

A Móricz-család vagona.

A fővárosi sajtó ismét ügyetlen kezéből*) vette értesüléseit s a Móricz ügyre vonatkozó valótárságok sorából megezáfolják nálunk ki-vált azt, a mit a vagyoni körülményekről irtak.

A fővárosi sajtó értesülése szerint ugyanis a két nő azért is követte el az „öngyilkossá-got”, mivel a vagyoni tönk szélén állottak s nyomortól, nélkülözésektől kellett volna tartaniok. Ellenkezőleg az áll, hogy dr. K a r d o s Samu ügyvédnek sikerült oly rendezést elő-idezni, hogy az újabb katasztrófa bekövetkeze-se nélkül, kölcsön vétetett volna fel amortizá-czióra, özv. Móricz Andrásné pedig oly takarékos, oly jó gazdasszony volt, hogy az ő kormányása alatt a gazdaság virá-gzásnak indult s a férj halála óta 6000 frt-nál nagyobb összeg adósságot törlesztettek, a nélkül, hogy egy csekély darab ház-után járó földön kívül egyebet adtak volna el a birtok-ból. Az anya általában irtóztott a vagyon el-pocsékolásától.

Az öreg Móricz András halála alkalmá-val Debreczen város mérnöki hivatala által kiállított becslési level szerint, a vagyon 78,000 forint értékű ingatlanokból s gazdasági felszerelésekből állott. Ezen és a Móricz József nevén, külön átirott házon mintegy 40—50,000 forint teher van s így, ha a ka-tasztrófa váratlanul be nem következik, marad a terhek levonása után jelentékeny tiszta va-gyon, a mely akár saját kezelésűleg, akár bérbeadás útján, tisztességes jövedelmet bizto-sított volna a családnak.

Ki a Móricz-vagyon örököse?

Ez idő szerint mindenesetre a fogságban ülő Móricz József. Az öreg Móricz András első házasságából származó ifj. Móricz András özv. Móricz Andrásné szül. Bikfalvi Erzsébet mostoha fia, 1866. jan. hó 21 én, Paksi Inre helybeli m. kir. közjegyző által okmányilag hitelesítve, lemondott „s ezekkel (olvas-tatik a közjegyzői okiratban) ifj. Móricz András maga ugy apai, mint anyai örökségére nézve tel-jes kielégítettését elismer-vén, jelen egyezmény aláírásá-va kijelenti, hogy edesatyja második házasságából származó két kiskorú gyermekkel szemben örökösödési igényt még az ou-vagyonra sem formál, a mely-ek edesatyja és mostoha any-ja Bikfalvi Erzsébet által, ne-tán a jövőben szerezettnek, — a vagy bárhonnán örökölhetnek.” Ezen vagyonnak, — a melynek két-harmada különben is a Bikfalvi-ágon jutott a családra, tehát a család egyetlen élő gyer-meke, Móricz József a kizárólagos örököse, elhalálása után pedig a hozzá vérszerint legközelebb álló örökösök, mivel ifj. Móricz András az apai vagyonról, még az apa ele-tében lemondott.

A rojtélyes levél.

Azon levél, a melyet Móriczék mult pén-teken, tehát a gyilkosság elkövetésének nap-ján d. e. 11 órakor kaptak, mindeddig nem került meg. Aligha nem oly levél volt, a

*) Irják p. o. azt is, hogy azon lakás-ban történt az újabb katasztrófa, a melyen Móricz József ölte meg az apját, hogy Móricz Andrásnak el még az agg edes apja a sat. Rv. v.

ország egyenlő joghatáskörrel bíró 86 de-parta mentre osztaltott fel.

Magyarország 1875-ik évben jutott oda, hogy a H a j d u J á s z - K u n - K i k i n d a - T i - s z a i kerületek, Szepesi XVI váro-sok kerülete, s a s z s z e k e l y s z é r o k, h a t á r ö r v i d é k i területek nevezeteinek elenyészésével, a magyar birodalom egyöntetű törvényhatósági joggal felruházott megyékre osztassék fel.

Ily nagy hordereje lévén a Franciaor-szágban történt változásoknak Európa sorsára nem csoda, ha a civilisált világ eber figyelem-mel érdeklődik minden iránt, a mi Parisban történik.

Elvégre elkellett hagnom Párist. Az ottani koszt finomságáról már fentebb szolot-tunk, ez azonban nem zárja ki azt, hogy én megeledve lettem volna azzal.

Csaknem mindennap más-más vendéglő-ben ebédeltem. Olajjal és vajjal felereszte-tettek sehogysem izlettek. S nekem a londoni jó marhahús leves, a felséges be a f s t e a k, a nagyszerű pudding, az izletes tengeri rák, meg a hatalmas c h e s t e r sajt jobban tetszettek a párisi konyha minden becsinált-jánál, pástétomjánál, czukrázatánál és fagyalt-jánál, csak a jó borokra nem vettem keresz-tet, ámbár a francia borok accentusait sokkal vékonyabbnak találtam az ermelleki boroknál, kenyeret pedig bármely vendéglőben fordultam meg, Parisban hasonlíthatlanul finomabbnak találtam a Londonban élvezetkénél.

Utoljára is igaz azon állítás, hogy az angol a gyakorlati életnek, a franczi: pedig az eszményi világnak képviselője.

(Folyt. köv.)

melynek nyilvánosságra hozatala esetleg nehezebb volna a fogságban ülő József helyzetét. A Móríc Erzsébet leveléből ítéve, egy level már különben sem lendíthetett volna a szerencsétlen elhatározására, mert környezete szerint, a leány régóta készülhetett önmagának s anyjának meggyilkolására.

HELYI HIREK.

Királyi kézirat.

A közös hadsereg címkerésében. — A „Budapesti Közlöny” tegnap, vasárnapi száma közli a következő királyi kéziratokat:

I.

Kedves gróf Kálnoky!

Azon elődeim által is követett szokásnak megfelelően, miszerint a monarchia haderejének elnevezése minden időben az uralkodó és legfőbb hadur mindenkor címéhez alkalmazkodott: indítatva érzem Magamat ezzel egyidejűleg kiadott parancsirat által, melyről Önnek másolatot küldök elrendelni, hogy hadseregem és hadi tengerészetem, azoknak részei, és intézetei ezentul az eddigi helyett, jövőre a „császári és királyi” elnevezést vegyék fel és viseljék.

Ezen intézkedés, mely egyszersmind megfelel az 1867-ik évi elvonatkozó törvények által megállapított államjogi viszonyoknak, semmi módon nem csorbíthatja és nem érinti a közös hadsereg és hadi tengerészet egységét és elválaszthatatlanságát úgy, a mint azt a pragmatica sankció alapelveire fektetett és azokból lezármaztatott 1867-iki törvények (a birodalmi tanácsban képviselt királyióságok és tartományokra nézve az 1867 decz. 21-iki törvény; Magyarországra nézve az 1867: XII. törvények) civilleg és végérvényesen megállapították.

Megbizom Önt, hogy ezen leiratomat a két miniszterelnök tudomására hozza.

Kelt Bécsben, 1889. évi Október 17-én.

Ferencz József, s. k. Kálnoky, s. k.

II.

A közös hadügyi miniszterhez intézett legf. parancsirat. Mostantól fogva hadseregem és hadi tengerészetem, azoknak részei, közegei az eddigi helyett a „császári és királyi” elnevezést fogják felvenni és viselni.

Ennek megfelelőleg tegyen meg Ön minden szükséges intézkedést.

Kelt Bécsben, 1889. évi október 17-én.

Ferencz József, s. k.

* Időjárásunk szeszélye kitanulhatatlan Hol hívós, esős napok járnak, máskor meg derült őszi verőfényben gyönyörködhetünk. Hosszú ószre mutat azon jel, hogy okt 2-án menydörgéses vihar volt, tegnapelőtt, szombaton d. u. pedig jég esett, akár nyár közepén. — Mindenestre szokatlan jelenség a jégeső okt. hó vége felé.

* Törvényeszkir hírek. A debr. kir. büntető törvényeszkir előtt legközelebb a következő végvárgyalások vannak kitűzve: Okt. 23-án: Jenei András ellen, tüzvész-okozás vétségé miatt. Nagy Lidia ellen, lopás miatt. Bodolák János és társai ellen, súlyos testi sértés miatt. Biró Istvánné ellen, lopás miatt. R. Szilágyi Mihály ellen, könnyű testi sértés miatt. Okt. 24-én: Preiser Sámuel ellen, okirat-hamisítás miatt. Okt. 25-én: Bernstein Ferencz ellen, lopás miatt. Gottesman Fáni ellen, lopás miatt. Nemes Mihály ellen, gondatlanság által okozott emberölés vétségé miatt. Erdei Sándor és társa ellen, lopás miatt.

* Egyház. A debreczeni református egyház tanácstermében okt. 23-án d. u. 3 órakor gazdasági ülés tartatik. Tárgy: folyó ügyek.

* Színház. Shakespeare legremekesebb részletei közé tartozik Antonius beszéde Julius Caesar holtteste felett. Dicsérje Caesart, de ne gyalázza Caesar gyilkosait; ily értelemben engedi meg Brutus Antoniusnak, hogy a néphez szóljon. Antonius tehát Brutust — dicsérő alakban teszi tönkre s ez a részlet a világirodalomban a i r o n i k u s hang legremekesebb példája. „Julius Caesar” szombati előadásának is ez volt a fénypontja, a Somló (Antonius) mesteri szavaltatában! Caesar gyilkosai előtt a mély fájdalom még ki-kitor a felvett álca alól s itt az elkeseredés és a ravasz rábeszélés hangjainak küzdelmét szintén remekül adta vissza Somló. A forumon pedig, a hol Marcus Antonius már teljesen visszanyeri önmagát, a híres refrain (Brutus derék, becsületes férfi) pompás árnyalásával, a hatások jó kiszámításával s fokozásával találkoztunk. A beszéd nagy jéróvel szavalt végével aztán a szó teljes értelmében elragadta a közönséget, mely a felvonások végén szűnni nem akaró tapsal, éljenekkel s számtalan kihívással jutalmazta a művészt minden ízében nagy magondra valló játékat. — Mellette L a s z i n é (Calpurnia) érdemel dicséretet kis szerepében, továbbá M á n d o k i, a ki — mint Julius Caesar — már impozáns megjelenéséért is hatalmas tapsot kapott, de kivált a tanács jelenetben játszott igen szépen. B a l a s s a (Casca) leszámítva fölösleges gesztikulációját, a legtermészetesebben szavalt a Shakespearei v e r s e k e t, — s R a k o d c z a y t, ki Cassiust játszotta, gondos betanításért s a pompás rendezésért illeti meg az előismerés. Az előadás jól volt rendezve; p. o. a gyilkolás jelenete s egészben gyorsan ment és összefüggő volt. Nemcsak a magán szereplők nyújtották a tőlök telhető legjobbat, de a egész; zemélyzet is értelmet, lelkesedést mutatott.

A csoportok még nuangeiroztak is! Legfeljebb a nép sok ugrálása látszott visszatetszőnek s a capituliumot körül vevő német várost nem ismerhették el Rómának. Czapek ur a nála megszokott izléssel vezényelte a Mozartféle zenét s a felvonás közökben — Shakespeare szelleme iránti tiszteletből — klasszikus zenét kaptunk. A mi pedig valóban tiszteletére válik közönségünknek, nagy ház volt jelen; a karzat, II. omelet s a páholyok teltek meg egészen. T é n y, hogy eddig a shakespeare is a magyartörténeti darabokra volt nagyobb számú publikum, a mit az igazgatóság továbbra is tartson szem előtt. — Tegnap nagy ház előtt adták „Felső Klári”-t. S o m l ó n é a czimszerűbben drámai játékaival s szép énekeivel (p. o. a 2. felv. szomorú népdalával) uralkodott e színházi est felett s említést érdemel H a d a i u gy dalairól, mint megkapó alakításáért, a kómiikum szakjában pedig R ó n a s z é k i, mint Csik kivált a dongó-nótával, melynek ő ugyszólván minden betűjét eljátta valami hatalmas mókával, továbbá H e g y e s i, ki a molnárinas szerepében nagyon jó. R ó n a s z é k i n é k (Viola Évi) volt néhány bensőségteljes hangja s Molnár is sok érzéssel játszott, mint A b a András. A többi szereplő is kitért magáért. K o c s i s Etel egészen elrontja. Ellinger Ilona egyik legjobb szerepét, Katiczát játszotta. Nincsen a ki arra figyelmeztesse, hogy nem szabad úgy „szorítani” az ének-hangot, a mint ő teszi. Pedig Kocsis Etel egyszer már Finom Rózsit is eljártotta ugyesen és szépen, de azóta nem mutatott haladást.

* Színházi műsor. Okt. 21-én: „Eiffel-torony kisasszonya.” Énekes bohózat, először.) Okt. 22-én: „Eiffel-torony kisasszonya.” (Másodszor.) Október 23-án: „Mumusa.” (Eredeti vígjáték) Október 24-én: „Julius Caesar.” (Shakespeare tragédiája.) Október 25-én: „Utololsó szerelem.” (Dóczy vígjátéka.) Okt. 26-án: „Orpheus a pokolban.” (Operette.) Okt. 27-én: „Tót leány.” (Népszimű.) Legközelebbi újdonságok: „Idegen nők” vígjáték és „Pankósti Flórenczben” operette.

* Az iparoskör választmánya tegnap tárgyalás alá vette az „oszágos munkás segélypénztár” alakítására vonatkozó miniszteri tervezetet, de azt be nem fejezhetvén, annak folytatására f. hó 22-én kedden délután 6 órakor ismét összejövetel határozatot. Felkértek az iparos kör választmányi tagjai ezen fontos ülésben részvételre. Az előkéség.

* Zálogház Debreczenben. Az Iparegyesületi takarékos és hitelintézet igazgatósága az általa felülvizsgált zalogház számára legutóbbi ülésében megválasztotta a tisztviselőket és pedig minden concurrentia kizárásával pentánokul S z a b ó Imre városi díjak urát a vezérigazgató sógorát, könyvezetőit pedig K a r d o s Kálmán urat, az intézeti könyvezető sógorát. A zalogház nov. 1-én megnyitattik.

* A főiskola köréből. Főiskolánk külsőbből tanszakai növekedésének létszámáról a következő kimutatásokat kaptuk. Hittan-hallgató van: végzető 11, negyedéves 12, harmadéves 14, másodéves 13, első éves 19, együtt 69. Joghallgató van: negyedéves 22, harmadéves 28, másodéves 46, első éves 42, együtt 138. Az akadémiai hallgatók összes száma 207. Tanító-képezdei növekedés van első éves 39, másodéves 34, harmadéves 36, negyedéves 14, együtt 113. A főgymnasium növekedésének létszáma következő: I. A) oszt. 43. I. B) oszt. 45. Magántanuló 1. II. A) o. 36. II. B) o. 30. Magántanuló 1. III. A) o. 51. III. B) o. 50. Magántanuló 2. IV. A) o. 33. IV. B) o. 35. V. o. 62. VI. o. 55. VII. o. 70. VIII. o. 47. Magántanuló 1. — Összes létszám tehát 557 s ebből 479 ev. ref., ág. ev. 15, róm. kath. 25, gör. kel. 7, mózes vallású 31. Magántanuló 13. A N a g y J ó z s e f é l e kegyes alapítvány ügyeit intéző bizottság folyó hó 17-én tartott ülésében az alapítványi 500 frt ösztöndíjat a múlt 1888. évről Kassay Béla végzett hittanhallgatóknak, ki külföldi utazását épen most kezdi meg, itéte oda egyhangulag.

* Boránd Gyula, a népszínház kedvelt tagja, Borand György debr. színházi gépmester fia, ki jelenleg tudóbjában a halállal vívódik, egy kolozsvári színesbarátjához levelet írt s ebben azt mondja, hogy vén ségére szakított a komikummal, más szerepköre, a tragédiára adta magát és most csinálja az utolsó jelenetet: a halált, Neki ezt kiosztotta a legfőbb rendező vissza se küldheti kénytelen vele, hát megcsinálja. „Az utolsó szcénára barátaim, igyatok egy tust!”

* Kiss József tanfelügyelő ur nyugalmába vonulási híret közölték volt a „B u d a p e s t i U j s á g” után. E hirt már az idézett forrás is visszavonta, mi is — hiteles forrásból merítve — örömmel jelezzük, hogy e hír alaptalan Kiss József ur teljes testi és szellemi épsegnek örvend, munkaköve és munka-ereje még mindig a régi, úgy hogy még sokáig állhat Hajdúvármegye és Debreczen sz. kir. város tanügyeinek élén. Kívánjuk is, hogy a buzgó és ritka nagy tevékenységet kifejtő tanfelügyelő urat a gondviselés sokáig tartsa meg azon helyen, melyen valódi missiót tölt be!

* A hadsereg szükséglete és a kisipar. Bauer Nándor báró tábornagy, közös hadügyi miniszter lekludta az országos iparegyesület-hez azt a pályázati felhívást, mely a közös hadsereg bórnemű szükségletei egy részének a magyar kisipar által való szállításra nézve a feltételeket állapítja meg. E szerint a kisipar

pályázhat bakkancsok, félcsmák, lovasági csizmák s huszár csizmák készítésére. Ezenkívül ugyancsak a kisiparnak vannak fenntartva a bornyok, tölténytaszkák, mindenféle szijazatok és nyerges munkának egyrésze. Az iparegyesülethez küldött kimutatásokban a szállítandó cikkek mennyisége és előszabott ára is ki van mutatva. A szállítási feltételek közül a legfontosabbak a következők: A magyarországi nagyiparnak fontartott mennyiség negyed része adatik ki a kisiparnak és pedig olyformán, hogy csak egyes kisiparosok és konzorcziomok pályázhatnak. A kísérlet csak egy évre, 1891-re terjed és az elérendő eredményhez képest a rendszer esetleg továbbra is érvényesíttetik. Csak a magyarországi, adóteles kisiparosok pályázhatnak, kik a készíttendő cikkek saját műhelyekben képesek előállítani; gépek használata meg van engedve, de a lábbelieket varni kel. Minden pályázó csak 500—1500 forint értékű áru szállítására vállalkozhatik. Több pályázó közös vállalkozásra nem egyesülhet s egy pályázó sem kaphat többet 1500 frt értékű megrendelésnél. A szállított cikkeknek úgy az anyagi minősége mint a forma, terjedelem és előállítás tekintetében mindenképpen olyanoknak kell lenniük, mint a ruharaktarokból a pályázók kivánságára és költségére kiadható minták. Hogy a hadügyi kormányzat a pályázó szállító képességről meggyőződjék, minden iparos már a pályázat benyújtása alkalmával köteles az általa szállítandó cikkek egy-egy mintáját bemutatni, melyet természetesen magának a pályázónak kell készíteni. A megfelelőnek ítélt próbamunkákat az előirt árak szerint a hadügyi kormányzat átveszi. Az az iparos, ki a szállítással megbíztatik, a szállítandó cikkek értékének 10 százaléka erejéig pénzbeli kaucziót tartozik az illető ruharaktári igazgatóságnál letenni. A szállított cikkek átvételük előtt szigorú vizsgálat alá vonatnak, s a meg nem felelő vagy a szállítási határidőn túl érkezett cikkek visszaszavatitának. A kifogásolt cikkek minőségének megbírlására nézve joga van a szállítónak a pályázatban körülírt szakbíróóság létesítését kívánni, melynek ítélete ellen azonban nincs föllebezés. A pályázatok 1890. február 27-ig egyenesen a közös hadügyi miniszterhez nyújthatók be. A pályázatban a szállítandó cikkek minőségének és mennyiségének felelőtlenségét kivül — ki kell jelenteni, hogy a pályázó magát a kiirt feltételeknek alá veti. A magyarországi kisiparosoknak fentartott cikkek mennyisége a következő: 10,175 pár bakkancs a különböző nagyság szerint 4 frt 61 krtól 5 frt 98 krig szállítandó; 300 pár félcsmák (4.61—4.74-ig) 2665 pár lovasági csizma (5.25—7.22-ig); 750 pár huszár-csizma (5 frt 78 krtól 7 frt 60 krig); ezenkívül szijazatok és egyéb bőrfelszerelési cikkek — Minden Magyarországi számára szállított cikkek a budapesti főruharaktárnál adandó át. Mintákkal azonban a gyulafehérfők-ruharaktár is kiszolgáltathat. A tüzesebb feltételek az országos iparegyesület helyiségeiben (Uj-utca 4. sz.) a délelőtti órák alatt megtekinthetők.

* A zóna az északkeleti vasuton szeptember havában is szép eredményt ért. 156,109 utas járt a vasuton s befolyt utánuk 104,224 frt 78 krt. Az utasok száma a múlt év megfelelő hónapjáéhoz képest 91,066-tal volt több, a bevétel pedig 15,724 frttal jobb.

* Ha tudta volna!... Betaszítják a két kofaasszonyt a kapitány elé, akik nagy huzódva állanak az igazság asztala előtt mert mindketten érzik, hogy ugyancsak rászolgáltak egy kis áristomra a nyelvökkel meg a tiz körmükkel.

— Instálom alássan az egyik csak azt sikitotta, hogy: Kivájom a szemedet kivájom, a szemedet! a másik meg nem szólt semmit, csak tépázta emennek a koatyát.

Ekképen adja elő az előállítás okát a város értelmes elöldeje.

A kapitány aztán hozzáfog az igazság tévéshez, ami az ilyen czivakodó vázsonnépségek közt veszedelmes nehéz.

— Hát mért próbáltak össze? — A Marcsa kezdte, mutat az éltebb aszsonyosság a fiatal elé csinos vádlotra.

— Nos hát miért? — Az ugyan ööl-hatol, de csak kimondja — Biz én csak azért, mert bosszút akar-tam állani a Sáriu. Tudja, olyan jámbor, légynek se vétő ura van, azután ez a csunya harpia ma is megverte. Ezt akartam vele megemlegetetni. — Hanem hát ő volt az erősebb — láthatja a kapitány ur a kontyom-ról ni!

Nagyot néz erre az okadatolásra a kapitány, de még nagyobb a kardos kofaaszsony.

— Hát csak ezért kötött belém? — Ezért... — Nagyot csóvál a néuémasszony a megbu-bolt fején, amibe olyan furcsa gondolat fészkelődött most, aztán odafelel!

— Ej ha én azt tudom, hogy maga ő érte támadt rám, akkor nem báutomkendt egy ujjal se, hanem... — Hanem kit? — Haragosan villanak meg a katonás menyecske szeméi; — Hát a z u r a m a t!

* Értésítés. Dr. S i k J á n o s elhunyt debreczeni ügyvéd irodájának összes iratai alulirt K o v á c s Gábor debreczeni ügyvédnek, mint az ügyvédi kamara által kinevezett i r o d a i g o n d n o k n a k adattak át. — Felkértem Dr. Sik János ügyvéd volt ügyfeleit, miszerint ügyirataik átvétele s ügyeikben vajó intézkedés végett irodámban jelentkezni

sziveskedjenek. — Tisztelettel K o v á c s Gábor ügyvéd sz. kir. Debreczen város t. al-ügyésze. — Főpiacz, 5. szám törvényszéki épület.

* Próbahál. Bleyer József táncmester tegnap, f. hó 20-án mutatá meg tanítványainak előhaladását, egy tegnapelőtti, a „Korona” szaloda disztermében tartott próbában. Csekély számu, azonban distingválit közönség látogatta a bált, melynek 1/2 órák volt vége. Ott voltak: Kassai Farkas Dániel tábornok és neje, Medve Kálmán és neje, Bekény Péter és neje, Kaszanyitszky E. és neje, Varga F. és neje, K u c z i k János és neje, Klár Lajos és neje, F o r g á c h Károly és neje, S z i k s z a y Gyula és neje, L á s z l ó Albert és neje, C z é g e l y Gyuláné, özv. Leeb Pálné, Tikos Istvánné, Lamprecht Frigyes és neje, Komlóssy Arthur ügyvéd, Végh Gyula alk. stb. Leányok: Kassay nővérek, Bekény nővérek, Czégely Vilma, Kaszanyitszky Margitka, Szikszay Margit, Varga Irén, Lamprecht Luiza stb. — Az új nemzedék szép készütséget mutatott be. (Ny.)

* Lövészet. Az 1889. okt. 20-án tartott lövészet alkalmával díjat nyertek legjobb mély lövéssel Kovács Gyula 1 drb 2 frtos tallért, legtöbb körívvel Wester István 1 drb 1 frtos tallért.

* Több apró kulcs találtatott. Tulajdosa a III-ik kerületi rendőrkapitányságnál átvetheti.

x Negyedmillió forintos életbiztosítás. — Az Adria biztosító társulat a két hónap előtt elhalt németországi Hanau herceg örökösének 250,000 frtot fizetett ki, mely összegre a herceg életére az említett társulatnál biztosítva volt. Említésre méltó, hogy ezen kifizetésre került összegnek jelentékeny része csak egy nyolc hónappal ezelőtt eszközölt biztosításból származik. — Ezen eset tanúságot tesz arról, hogy a külföldön az életbiztosítási intézmény a legnagyobb elterjedésnek örvendő nem csak a polgárság, de a főurak által is vetetik gondoskodólag igénybe. Kik vagyoni viszonyaiknál fogva arra éppen nincsenek utalva.

x Külső használatra. Testrészek fájdalmait, csuzos és köszvényes bajok és mindennemű gyuladások a „Moll féle francia borszesz”-szel gyógyíttatnak biztos sikerrel. Egy üveg ára 90 krt. Szétküldés naponkint utánvétellel Moll A. gyógyszerész és os. kir. udv. szállító által Bécs, I. Tüchlauben 9. A vidéki gyógyszerteráktakban és anyag-kereskedésekben határozottan Moll féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. 4.

Közgazdaság.

Gabnaárak. (Budapest terménytőzsde okt. 19.) Buza tavaszra 8.78 pénz, 8.80 áru, buza őszre 8.21 pénz, 8.23 áru, — május—júniusra — pénz, — áru. Tengeri 1890. máj.—jun. 5.19 pénz, 5.21 áru, jul.—aug. — pénz, — áru. — Zab tavaszra 7.22 pénz, 7.25 áru, őszre 6.95 pénz, 7. — áru. Káposztarepce augusztus—szeptemberre — — — frton.

— Sörtévesítés. A kőbányai sörtéskerek csarnok távirata, okt. 19. Az üzlet lanyha. M. urasági öreg néhez 41.—42.—frtíg ma. uras fiatal néhez 43.—44.50 frtíg, magy. urasági fiatal közép 44.50—46.—frtíg, magy. uras. fiatal könnyű 45.—46.—frtíg, magyar szedett néhez 41.—42.—frtíg, magyar szedett közép 44.—44.50 frtíg, magy. szedett könnyű 45.—46.—frtíg, romániai bakonyi átmeneti néhez — — — frtíg, rom. bakonyi átmeneti közép — — — frtíg, romániai bakonyi átmeneti könnyű — — — frtíg, rom. átmeneti eredeti közép — — — frtíg sserb. átmeneti néhez 43.—44.—frtíg sserb. átmeneti közép 43.50—44.50 frtíg, sserb. átmeneti könnyű 45.—46.—frt. hisz ó vasutról mászása. — — — frtíg, hisz ó éves élősulny-ban — — — frtíg hisz ó két éves élősulnyban (makkos) — — — frtíg, öreg makkos sertes élősulnyban, 4% levonással — — — frtíg. Az arak hialat sertesekndő páronkint 44 kgl. 4%-os levonással métermassánkiat értendő. Romániai és sserbiai sertesekndő, melyek mint átmenetiek, adattak el, a veyének páronkint 4 forint aranyban vám fejében megértittek.

SZERKESZTŐI POSTA.

Bay Ilona urának, Csaroda. Köszönjük s hova előbb közöljük a szép tárcza-közleményt.

Debr. színház.

Holnap, kedden, 1899. évi okt. 22-én, másodsor:

Eiffel torony kisasszonya.

Énekes bohózat 3 felvonásban.

Feladás szerkesztő Gáspár Imre Kiadó Kutasi Imre

